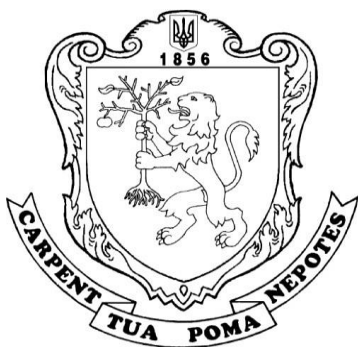

Львівський національний університет
природокористування
Факультет агротехнологій та екології
Кафедра садівництва та овочівництва ім.
професора І.П. Гулька

<https://www.lnup.edu.ua/uk/>

<https://moodle.lnup.edu.ua/>

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«РЕКРЕАЦІЙНЕ ЛІСІВНИЦТВО»

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри садівництва та
овочівництва ім. професора І.П. Гулька
Протокол №5 від 30 січня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Освітньо-професійна програма	Садово-паркове господарство
Спеціальність	206 «Садово-паркове господарство»
Галузь знань	20 «Аграрні науки та продовольство»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Прив'язка до розкладу	6-ий семестр
Консультації	Згідно розкладу консультацій
Викладач (-і)	Мороз Віра Василівна, к. с.-г. н., в.о. доцента кафедри садівництва та Овочівництва ім. Професора І.П. Гулька
Контактний телефон викладача	+380939479729
E-mail викладача	vera_moroz@ukr.net
Обсяг курсу	7 кредитів ЄКТС
2. Анотація до курсу	
«Рекреаційне лісівництво» вивчається студентами спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» і охоплює систему знань щодо функціонального призначення рекреаційно-оздоровчих лісів, їх ролі в контексті сучасних екологічних проблем, впливу рекреаційних навантажень на лісові екосистеми, властивості лісопаркових ландшафтів і їх класифікацію, завдання, методи та організаційно-технічні показники ландшафтних рубок, способи формування лісопаркових ландшафтів у лісостанах різного породного складу. Вивчення дисципліни «Рекреаційне лісівництво» базується на знаннях з лісової таксації, дендрології та інших навчальних дисциплін, отриманих студентами при освоєнні навчальних програм освітнього рівня «бакалавр». Предметом вивчення навчальної дисципліни «Рекреаційне лісівництво» є ліси зелених зон, лісопаркові насадження, рубки формування, підвищення продуктивності лісів. Метою дисципліни є отримання знань із ведення лісового господарства у рекреаційно-оздоровчих лісах, поліпшення їх естетичних санітарно-гігієнічних та декоративних властивостей, а також підвищення стійкості до рекреаційного навантаження, засвоєння знань з рубок формування ландшафтів і підвищення продуктивності та якості лісів. Завданням курсу є вміти організувати роботи з проведення рубок догляду, рубок переформування, санітарних, лісовідновних, реконструктивних та ландшафтних рубок, організувати роботи з формування узлісся, ландшафтів закритого, напіввідкритого та відкритого просторів, розробити заходи щодо підвищення стійкості лісопаркових ландшафтів до рекреаційного впливу.	
3. Компетентності та результати навчання	

У результаті вивчення даного курсу студент повинен набути такі загальні та фахові компетентності:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).

Та програмні результати навчання:

- володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.
- розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.
- демонструвати знання щодо сучасних та новітніх методів проектування, будівництва, експлуатації та підвищення продуктивності зелених насаджень та їх біологічної стійкості, екологічних принципів використання природних ресурсів в умовах урбанізованого середовища

Під час виконання необхідних для вивчення дисципліни завдань студенти мають нагоду розвивати й **нефахові м'які навички (софт скілс):**

- ✓ комунікативні навички: уміння ефективно спілкуватися письмово, вербально й невербально; аргументовано відстоювати свою позицію, вирішувати конфліктні ситуації; налагодження ділових відносин у команді.
- ✓ уміння виступати привселюдно: проводити презентації.
- ✓ керування часом – уміння виконувати поставлені завданнями у встановлені терміни.
- ✓ гнучкість і адаптивність: гнучкість, адаптивність і здатність змінювати модель поведінки; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблем.
- ✓ лідерські якості: уміння ефективно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння планувати заходи для досягнення встановленої мети.
- ✓ особисті якості: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, наполегливість.

4. Структура курсу					
Обсяг курсу в годинах – 210 год.					
Вид контролю			екзамен		
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			32		
практичні заняття			64		
самостійна робота			114		
Інформаційний обсяг курсу					
№ теми	Теоретичний курс		Практична підготовка		
	Тема та план лекції	К-сть год.	Теми практичних занять (балів)	К-сть	
				год.	балів
1.	Рекреаційне лісокористування 1. Поняття про рекреацію 2. Види рекреації 3. Лісові рекреаційні ресурси 4. Типи природних ландшафтів 5. Категорії лісів 6. Об’єкти лісової рекреації 7. Лісопаркова та лісогосподарська частини лісів зелених зон міст 8. Зонування рекреаційно-оздоровчих лісів 9. Спеціальне та загальне лісокористування 10. Рекреаційне лісокористування	6	Вивчення законодавчих документів щодо лісо- та лісопарковпорядкування	4	4
2	Екологічні та естетичні особливості рекреаційно-оздоровчих лісів 1. Санітарно-гігієнічні властивості лісостанів 2. Естетичні особливості лісопаркових ландшафтів 3. Поняття про рекреаційне навантаження 4. Деградація деревостанів від впливу рекреації 5. Вплив рекреаційного навантаження на лісових тварин 6. Зміна живого надґрунтового покриву під впливом рекреаційного навантаження 7. Вплив рекреаційного навантаження на лісову підстилку і ґрунт	6	Рекреаційне лісокористування	4	4

3	Проведення рубок головного користування в господарських частинах зелених зон 1. Рубки головного користування в рівнинних умовах 2. Основні принципи ведення лісового господарства у рекреаційно-оздоровчих лісах 3. Організаційно-технічні показники рубок головного користування 4. Прийоми поступових рубок 5. Заходи сприяння природному поновленню лісу 6. Особливості рубок головного користування в гірських лісах Карпат 7. Лісівниче значення способів очистки місць рубок	6	Прикладна оцінка системи кількісних показників лісової і лісопаркової рекреації	4	4
4	Рубки формування та оздоровлення лісів 1. Планування і проведення рубок догляду в міських та приміських лісах 2. Організаційно-технічні показники рубок догляду 3. Лісовідновні та санітарні рубки в рекреаційно-оздоровчих лісах 4. Планування і проведення ландшафтних рубок у лісопаркових частинах зелених зон 5. Види рубок формування ландшафтів 6. Особливості проведення ландшафтних рубок	6	Вивчення циклу робіт з інвентаризації лісопарків, об'єктів зеленого господарства	4	4
5	Рекреаційна оцінка лісопарків 1. Показники рекреаційного призначення 2. Встановлення типу лісопаркового ландшафту 3. Визначення стійкості лісостанів до	2	Вивчення просторової структури лісопаркових насаджень	4	4

	рекреаційних навантажень та стадії рекреаційної дигресії 4. Рекреаційна оцінка лісопаркових ландшафтів				
6	Благоустрій рекреаційних територій 1. Значення благоустрою рекреаційних лісопаркових об'єктів 2. Рекреаційна місткість та рекреаційне навантаження 3. Принципи благоустрою лісопаркових об'єктів	2	Оцінка рекреаційної функції лісу, лісопаркових насаджень	4	3
7	Класифікація узлісь, їх особливості та способи формування 1. Екологічні властивості узлісь 2. Типи узлісь 3. Покращення архітектурно-художнього вигляду узлісь та догляд за ними	2	Показники, що характеризують стан насаджень в результаті несприятливого антропогенного впливу	4	3
8	Сучасне значення лісів для довкілля та людської спільноти. Світові тенденції розвитку рекреаційного лісівництва. Вуглецедепонувальна роль лісів 1. Сучасне значення лісів для довкілля та людської спільноти, світові тенденції розвитку рекреаційного лісівництва 2. Вуглецедепонувальна роль лісів 3. Санітарно-гігієнічна роль лісів	2	Естетична оцінка лісопаркових об'єктів та їх елементів	4	3
9			Соціальні дослідження в галузі	4	3
10			Використання пропорцій і ритму для побудови просторів	4	3
11			Підбір рослин для створення об'єктів лісопаркового господарства	4	3
12			Методика проектування лісопарків	6	3

13			Методи лісової та ландшафтної таксації	6	3
14			Ландшафтні рубки при формуванні лісопаркових ландшафтів і догляді за ними	4	3
15			Формування узлісся і створення видових точок	4	3

5. Політика курсу

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Здача практичних та самостійних робіт із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання розділів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняного).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час підсумкових модульних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Підготовлені звіти за результатами практичних робіт, реферати опрацьованих самостійних тем повинні відображати зміст теми, містити структурований, графічний (табличний) матеріал, мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, хвороба, тривога, що триває впродовж заняття, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн або змішаній та асинхронній формі.

6. Методи контролю та система оцінювання

- усне опитування – фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей студентів.
- *Перевірка результатів аудиторної та самостійної роботи* – розрахункових робіт, рефератів, звітів побригадних робіт, тестів.
- *семестрова атестація* – екзамен.

Загальні критерії оцінок (шкала ECTS/національна шкала):

90-100/«відмінно» – здобувач вищої освіти виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, лаконічному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять

дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності;
 74-89/«добре» – здобувач вищої освіти виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності;
 60-73/«задовільно» – здобувач вищої освіти виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно;
 0-59/«незадовільно» – здобувач вищої освіти не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.

7. Рекомендована література:

1. Правила рубок головного користування Київ : Держкомлісгосп України, 2009. 12 с.
2. Правила поліпшення якісного складу лісів. Київ : Держкомлісгосп України, 2007. 7 с.
3. Про затвердження Санітарних правил в лісах України. Київ : Держагенство лісових ресурсів України, 2016. 20 с.
4. Свириденко В. Є., Бабіч О. Г., Киричок Л. С. Лісівництво : підруч. Київ : Арістей, 2008. 544 с.
5. Українська енциклопедія лісівництва / відпов. ред. С. А. Генсирук. Львів : НАН України, 1999. Т 1. 463 с.
6. Українська енциклопедія лісівництва / відпов. ред. С. А. Генсирук. Львів : НАН України, 2007. Т. 2. 422 с.
7. Каганяк Ю. Й., Строчинський А. А., Горошко М. П. Парколісовпорядкування: навч. посіб. Львів : Тріада плюс, 2009. 360 с.
8. Справочник лесоведа / Под ред. П. С. Пастернака. Київ : Урожай, 1990. 296 с.
9. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія: Навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.
10. Лісівництво : підруч. / за ред. В.Є. Свириденка. Київ : Арістей, 2008. 544 с.
11. Яворовський П. П., Сендонін С. Є., Токарева О. В. Рекреаційне лісівництво : підручник. Київ : Наукова столиця, 2019. 299 с.
12. Токарева О. В., Пузріна Н. В., Сошенський О.М., Грушанський О.А., Брайко В. Б., Виговський А. Ю., Бойко Г. О. Рекреаційне лісівництво : навчальний посібник. Київ : ФОП Ямчинський , 2021. 464 с.
13. Лісівництво : підручник / П. П. Яворовський [та ін.]. Київ : Видавничий центр НУБіП України, 2021. 654 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Лісовий кодекс України. Київ : Парламентське видавництво. 2006. 56 с. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3852-12> (дата звернення 12.05.2022).

2. Про затвердження Інструкції з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів : наказ Міністерства лісового господарства України від 19 серпня 2010 р. № 260. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1046-10> (дата звернення 12.05.2022).

3. Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок : постанова Кабінету Міністрів України від 16 травня 2007 р. № 733. (Редакція станом на 28 грудня 2011 р.). URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/733-2007-п> (дата звернення 12.05.2022).

4. Про затвердження Правил поліпшення якісного складу лісів : постанова Кабінету Міністрів України: станом на 12 травня 2007 р. № 724. (Редакція станом на 27 грудня 2011 р.) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/724-2007-п> (дата звернення 12.05.2022).

5. Про затвердження Правил рубок головного користування в гірських лісах Карпат : постанова Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2008 р. № 929. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/929-2008-%D0%BF> (дата звернення 12.05.2022).

6. Про затвердження Правил рубок головного користування : наказ Держкомлісгоспу України від 23 грудня 2009 р. № 364. URL : <http://www.lesovod.org.ua/node/5619> (дата звернення 12.05.2022).

7. Про затвердження Санітарних правил в лісах України : постанова Кабінету Міністрів України від 26.10.2016 р. № 756. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-95-%D0%BF> (дата звернення 12.05.2022).

Бібліотечно-інформаційні ресурси – [книжковий фонд](#), періодика та фонди на [електронних носіях](#) бібліотеки ЛНУП, методичного кабінету кафедри садівництва та овочівництва ім. професора І.П. Гулька (каб. 222а), державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.

Електронні інформаційні ресурси глобальної мережі Інтернет з переліком сайтів:

www.compfruittree.com www.haslo.com.pl www.szolkarstwo.com.pl
www.sadinfo.pl <http://ukrlibrary.org>
<http://www.nbu.gov.ua/e-Journals>